

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ

24103 *Reial decret 1158/2024, de 19 de novembre, pel qual es despleguen determinades disposicions de la Unió Europea que estableixen mesures per respondre a problemes específics en el sector vitivinícola provocats pels fenòmens meteorològics adversos i les pertorbacions del mercat vitivinícola de la Unió.*

El sector vitivinícola és essencial tant per a l'activitat agrària nacional com per a la provisió de béns públics en el medi rural, i la seva regulació està fortament derivada de la normativa europea en la matèria.

Els fenòmens meteorològics adversos durant l'hivern i la primavera de 2024 han impactat també greument en l'activitat de les persones viticultores, que per això han trobat dificultats excepcionals. En particular, les condicions meteorològiques excepcionals els han impedit dur a terme en les seves vinyes les tasques que solen fer-se a la primavera, com ara plantar vinyes noves. Així, tant en les regions afectades per la sequera excepcional com en les afectades per altres adversitats, aquestes activitats no han estat possibles en l'època natural de fer-les. Així, a causa d'aquests fenòmens meteorològics adversos s'ha anat posposant la plantació de la vinya fins a fer-se inviable agronòmicament amb l'entrada de l'estiu, el moment del cicle vegetatiu menys adequat per emprendre aquesta tasca.

En aquesta situació, els titulars de les autoritzacions de plantació que expiren el 2024 no han pogut utilitzar-les durant la primavera de l'últim any de validesa, tal com tenien previst.

Per consegüent, i per evitar perdre l'autorització de plantació o executar-la en el moment del cicle vegetatiu més desaconsellat, és necessari permetre sense demora una pròrroga de la validesa de les autoritzacions de plantació que expiren l'any 2024.

D'altra banda, a més dels fenòmens meteorològics adversos, el sector vitivinícola de la Unió està experimentant incerteses en el mercat a causa de la reducció del consum intern i el debilitament de les exportacions a països tercers de determinades categories de vins, particularment de vins negres, en determinades regions que en produeixen. Això està generant situacions recurrents de sobreoferta i acumulació d'estocs en determinades regions productores de vi. El 2023 es van adoptar mesures excepcionals per retirar del mercat part de les existències acumulades en les regions més afectades; tanmateix, persisteixen les incerteses del mercat i la feble demanda, malgrat que s'ha reduït la producció en l'última collita. En aquest context, les persones viticultores d'aquestes regions necessiten més temps per avaluar la situació a l'hora de replantar vinyes adaptades al nou context del mercat.

Els titulars de les autoritzacions de plantació corren el risc de ser sancionats si no utilitzen aquestes autoritzacions per plantar les vinyes corresponents. En conseqüència, les sancions i el breu període de vigència de les autoritzacions obliguen les persones productores a plantar. Renunciar a la sanció i ampliar el període de validesa en les regions productores amb pertorbacions de mercat alleujaria aquesta pressió sobre les persones productores i, per tant, disminuiria la superfície que es plantarà amb vinyes durant els tres anys, i es limitaria així l'expansió de la superfície productiva de vinyes que entra en un mercat ja saturat.

Per tot això exposat anteriorment, Espanya va sol·licitar a la Comissió Europea la posada en marxa de mesures urgents per pal·liar els efectes dels fenòmens climàtics adversos en el sector vitivinícola i de la incertesa del mercat.

La Comissió ha posat en marxa les mesures sol·licitades mitjançant el Reglament d'execució (UE) 2024/2146 de la Comissió, de 2 d'agost de 2024, sobre mesures

d'emergència temporals que estableixen excepcions, per a l'any 2024, a determinades disposicions del Reglament (UE) núm. 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell i del Reglament delegat (UE) 2017/891 de la Comissió per resoldre problemes específics en els sectors del vi i de les fruites i hortalisses causats per fenòmens meteorològics adversos, i el Reglament delegat (UE) 2024/2159 de la Comissió, de 12 d'agost de 2024, pel qual s'estableixen mesures excepcionals de caràcter temporal que autoritzen excepcions a determinades disposicions del Reglament (UE) núm. 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell relatives al règim d'autoritzacions per a plantacions de vinya a fi de fer front a les pertorbacions del mercat vitivinícola de la Unió.

Per tot això exposat anteriorment, a Espanya és necessari establir disposicions per aplicar les mesures excepcionals que la Comissió habilita, i que afecten el Reglament (UE) núm. 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de desembre de 2013, pel qual es crea l'organització comuna de mercats dels productes agraris i pel qual es deroguen els reglaments (CEE) núm. 922/72, (CEE) núm. 234/79, (CE) núm. 1037/2001 i (CE) núm. 1234/2007, pel que fa als programes de suport en el sector vitivinícola en línies d'actuació diferenciades, i, en l'àmbit intern, el Reial decret 1338/2018, de 29 d'octubre, pel qual es regula el potencial de producció vitícola, que estableix la normativa bàsica per regular el sistema d'autoritzacions de plantacions de vinya, el potencial productiu vitícola i la classificació de varietats de raïm de vinificació autoritzades, de manera que s'ampliï la vigència de les autoritzacions de vinya que caduquen el 2024 que s'hagin d'utilitzar en les regions afectades per sequera o per precipitacions excessives — en un any— o per pertorbacions de mercat —en tres anys— i que els seus titulars no siguin sancionats perquè no les han executat.

Aquesta norma s'adequa als principis de bona regulació que preveu l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. En concret, compleix els principis de necessitat i eficàcia, atès que es tracta de l'instrument més adequat per garantir que la normativa s'aplica d'una manera homogènia a tot el territori nacional, la qual cosa garanteix l'interès general. També s'adequa al principi de proporcionalitat, atès que no hi ha cap altra alternativa que imposi menys obligacions als destinataris. Quant als principis de seguretat jurídica, transparència i eficiència, aquesta norma s'hi adequa, atès que és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, s'ha procurat la participació de les parts interessades i s'han evitat càrregues administratives.

Aquest Reial decret té caràcter de normativa bàsica i es dicta de conformitat amb el que estableix l'article 149.1.13a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

En la seva elaboració s'han consultat les autoritats competents de les comunitats autònomes i els sectors afectats.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació, amb l'aprovació prèvia del ministre per a la Transformació Digital i de la Funció Pública, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 19 de novembre de 2024,

DISPOSO:

Article 1. Àmbit d'aplicació.

En virtut del que estableix la regulació de la Unió Europea que fonamenta les disposicions d'aquest Reial decret, es distingeixen dos àmbits per aplicar-les:

a) Les disposicions que conté l'article 2 d'aquest Reial decret són aplicables a les regions que s'hagin vist afectades durant l'hivern i la primavera de 2024 per sequeres greus o precipitacions excessives, fins al punt d'impedir a les persones viticultores dur a terme les operacions necessàries relacionades amb la plantació de vinyes durant aquestes estacions, que determinin les comunitats autònomes en el seu àmbit territorial.

b) Les disposicions que conté l'article 3 són aplicables a les regions més afectades per pertorbacions de mercat identificades per les comunitats autònomes en el seu àmbit territorial.

Article 2. Mesures urgents per resoldre problemes específics del sector del vi causats per fenòmens meteorològics adversos.

D'acord amb l'article 1 del Reglament d'execució (UE) 2024/2146 de la Comissió, de 2 d'agost de 2024, sobre mesures d'emergència temporals que estableixen excepcions, per a l'any 2024, a determinades disposicions del Reglament (UE) núm. 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell i del Reglament delegat (UE) 2017/891 de la Comissió per resoldre problemes específics en els sectors del vi i de les fruites i hortalisses causats per fenòmens meteorològics adversos:

1. No obstant el que disposa el paràgraf primer de l'article 11.6, de l'article 19.4 i dels articles 20.3 i 22.3 del Reial decret 1338/2018, de 29 d'octubre, pel qual es regula el potencial de producció vitícola, la validesa de les autoritzacions de noves plantacions, de replantació i de conversió de drets de replantació concedides per a les regions recollides a l'article 1.a) i que vencin o hagin vençut l'any 2024 s'amplia un any després de la data de caducitat actual.

2. No obstant el que disposa l'article 26.1, del Reial decret 1338/2018, de 29 d'octubre, els titulars d'autoritzacions de noves plantacions, de replantació i de conversió de drets de replantació que s'hagin d'utilitzar en les regions recollides a l'article 1.a) i que vencin o hagin vençut l'any 2024 no estan subjectes a les sancions administratives a les quals es refereix l'article 26.1 esmentat si aquestes autoritzacions no s'han d'utilitzar, sempre que comuniquin abans del 31 de desembre de 2024 a l'autoritat competent de la comunitat autònoma que va concedir l'autorització que no tenen intenció de fer-ne ús i que no volen beneficiar-se de la pròrroga de la seva validesa, tal com preveu l'apartat 1 d'aquest article.

Article 3. Mesures urgents per fer front a les pertorbacions del mercat vitivinícola de la Unió.

D'acord amb l'article 1 del Reglament delegat (UE) 2024/2159 de la Comissió, de 12 d'agost de 2024, pel qual s'estableixen mesures excepcionals de caràcter temporal que autoritzen excepcions a determinades disposicions del Reglament (UE) núm. 1308/2013 del Parlament Europeu i del Consell relatives al règim d'autoritzacions per a plantacions de vinya a fi de fer front a les pertorbacions del mercat vitivinícola de la Unió:

1. No obstant el que disposa el paràgraf primer de l'article 11.6 i de l'article 19.4 del Reial decret 1338/2018, de 29 d'octubre, la validesa de les autoritzacions de noves plantacions i de replantació per a les regions recollides a l'article 1.b) que vencin o hagin vençut el 2024 i el 2025 s'amplia a tres anys després de la data de caducitat actual.

2. No obstant el que disposa l'article 26.1 del Reial decret 1338/2018, de 29 d'octubre, els titulars de les autoritzacions esmentades en l'apartat 1.b) no estan subjectes a les sancions administratives a les quals es refereix l'article 26.1 esmentat si aquestes autoritzacions no s'han d'utilitzar, sempre que comuniquin abans del 31 de desembre de 2024 a l'autoritat competent de la comunitat autònoma que va concedir-les que no tenen intenció de fer-ne ús i que no volen beneficiar-se de la pròrroga de la seva validesa, tal com preveu l'apartat 1 d'aquest article.

Article 4. Comunicacions.

1. D'acord amb l'article 3 del Reglament d'execució (UE) 2024/2146, de la Comissió, de 2 d'agost de 2024:

Com a molt tard l'1 de març de 2025, les comunitats autònomes han d'informar el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació de si han aplicat o no les excepcions previstes a l'article 2 d'aquest Reial decret i, quan escaigui, li han de comunicar la informació següent:

- a) les comarques agràries en les quals s'han aplicat les excepcions esmentades a l'article 2 i la justificació que han estat afectades per sequeres greus o precipitacions;
- b) la superfície que inclouen les autoritzacions de noves plantacions, de replantació i de conversió de drets de replantació la validesa de les quals s'hagi prorrogat per un any en aplicació de l'article 2.1;
- c) la superfície que inclouen les autoritzacions de noves plantacions, de replantació i de conversió de drets de replantació que vencin o hagin vençut el 2024 i per les quals el viticultor que n'és el titular hagi renunciat a la pròrroga de la seva validesa en aplicació de l'article 2.2.

2. D'acord amb l'article 2 del Reglament delegat (UE) 2024/2159, de la Comissió, de 12 d'agost de 2024:

Com a molt tard l'1 de març de 2025, les comunitats autònomes han de comunicar al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació la informació següent:

- a) les zones vitícoles en les quals s'ha aplicat l'article 3 i la justificació que ha estat afectada per pertorbacions de mercat;
- b) per a cadascuna de les zones vitícoles a què es refereix la lletra a) d'aquest apartat, les superfícies en hectàrees que inclouen les autoritzacions de nova plantació i de replantació, respectivament, la validesa de les quals s'hagi prorrogat de conformitat amb l'article 3.1;
- c) per a cadascuna de les zones vitícoles a què es refereix la lletra a) d'aquest apartat, les superfícies en hectàrees que inclouen les autoritzacions de nova plantació i de replantació, respectivament, que les persones viticultores no tinguin intenció d'utilitzar i hagin renunciat a la pròrroga de la seva validesa de conformitat amb l'article 3.2.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret té caràcter de normativa bàsica i es dicta de conformitat amb el que estableix l'article 149.1.13a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 19 de novembre de 2024.

FELIPE R.

El ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació,
LUIS PLANAS PUCHADES